

Södertörns Högskola
Samhällsstudier med Praktisk Journalistik
C-projekt vt-05
Handledare: Petter Beckman
Examinator: Cecilia Aare

annorlunda boende

- Fakta: *Ett fritt boende utan regleringar s. 2*
- Reportage: *De väljer att bo på campingen året om s.5*
- Personporträtt: *Dubbelliv och dolda tillgångar bakom fasaden s. 11*
- Nyhet: *Åretruntboende riskerar avbysas från Johannisberg s. 15*

Anna Müller, SPJ
Slutseminarium den 23/5 -05
Slutversion den 1/6 -05

Ett fritt boende med få förordningar

Uppskattningsvis ett tusental människor i Sverige bor året runt på camping i bussar, husvagnar och villavagnar. De befinner sig i ett ingenmansland där inte många regler och lagar berör dem.

- Folk som bor på camping? Det har jag inte hört talas om...
- De stör väl ingen?
- Jag har aldrig stött på den problematiken...

En rundringning till olika instanser hos kommuner och andra myndigheter rätar inte ut många frågetecken. I ett byråkratiskt Sverige där regleringar för det mesta finns är gråzonen kring permanentboende på camping förvånansvärt stor. Det är i stort sett upp till campingerna vad de avtalar med sina hyresgäster. På Johannisbergs camping i Västerås finns till exempel 24-timmarsregeln, vilken innebär att de boende måste kunna packa ihop sig och dra iväg vagnen på egna hjul inom ett dygn. Det ger vissa begränsningar när gällande tillbyggnader och liknande. Vissa campingar har å andra sidan inga sådana begränsningar alls.

- Vi har en månads uppsägningstid åt båda håll, det är det enda som gäller, berättar Willy Lönnström, ägare till Kalmarsunds camping utanför Örebro.

Ingen offentlig statistik

Exakt hur många som idag bor permanent på campingplats är svårt att fastställa, men uppskattningsvis kan det röra sig om 1000 personer. Det finns ingen officiell statistik från till exempel Statistiska Centralbyrån (SCB). Sveriges Camping- & Stugföretagares Riksorganisation (SCR) uppger att de 600 campingar som är medlemmar hos dem hyr ut cirka 350 platser till åretruntboende. Ett hundratal campingar är dock inte anslutna till SCR.

- Det finns två grupper av människor som bor permanent på camping. De som väljer att bo där och de som placerats där av kommunen. Det senare fungerar ofta dåligt eftersom man kastar ut en människa i husvagn som inte är van vid eller valt att bo så, säger Håkan Gusteus på SCR.

Att socialförvaltningarna placerar människor på camping som inte klarar av att bo i lägenhet verkar bli allt ovanligare. Västerås kommun upphörde med det förra året.

Slipper fastighetstaxeras

Att bo på camping är i de flesta fall billigare än att bo på traditionellt sätt i lägenhet eller hus. Boende på camping behöver inte betala fastighetsskatt. Husvagnar, villavagnar (ombyggda arbetsbaracker samt färdigköpta villavagnar) och bussar fastighetstaxeras inte trots att de fungerar som året runt-bostad.

- Jag har hört att en diskussion kring en eventuell taxering förs, men det fattas grunder att stå på. Inga beslut är tagna, säger Lennart Odén på Skatteverkets fastighetssektion i Enköping.

Utöver säsongshyra betalar de boende oftast för den el de förbrukar. Vintertid kan de bli höga, upp till flera tusen kronor i månaden. Säsongshyran varierar kraftigt mellan campingarna, allt från 3000 till över 6000 kronor. Hur mycket pengar som läggs på att bygga eller köpa sin vagn varierar. En ny villavagn kostar mellan 200 000 och 500 000 kronor medan det blir billigare att bygga om en arbetsbarack eller köpa en vanlig husvagn.

Så länge man följer campingens regler är skapandet av boendet relativt fritt. Många drar in avlopp, vatten, telefon och bredband, bygger till altaner, anlägger trädgårdar och bygger staket kring tomten. Boendeformen ger både en frihet och en otrygghet. Friheten ligger i att bostaden lätt går att flytta någon annanstans, otryggheten i att de boende kan bli uppsagda med relativt kort varsel och att de måste anpassa sig till campingvärdens regler. Avtalen med campingägaren löper ofta halvårsvis.

Inte alla accepterar året runt-boende

Men alla campingar vill eller kan inte erbjuda permanenta gäster. Kommunens detaljplan måste medge boendet och campingen ska klara påfrestningen som det innebär att ha vinteröppet.

- Ur affärsmässig vinkel är det ointressant att hyra ut på det sättet. Inkomster blir sämre med de rabatter som ges vid ett längre boende, säger Morgan Livh på Lomma Camping utanför Lund.

De upphörde med permanentboende för ett par år sedan. Förutom den ekonomiska biten uppstod en del sociala problem på campingen i anslutning till de året runt-boende.

En del campingar vill ha rörliga gäster och vill undvika att de blir för bofasta. De vill att de bästa platserna ska finnas tillgängliga för rörliga campinggäster. Villavagnar är

stora, tunga och tar mycket plats. Det finns campingar som inte tar emot dem alls. Bussar tar få campingplatser emot över huvudtaget på grund av storleken. Belastningen blir för stor på marken och det blir svårt att upprätthålla brandsäkerhetsutrymmet mellan vagnarna.

Håkan Gusteus på SCR upplever en ovilja mot boendeformen hos vissa kommuner. Äldreomsorg, hemtjänst och skolskjutsar anses bli krångligare och dyrare när människor bor på campingar. SCR ger sina medlemmar råd, utbildning och riktlinjer i olika frågor och har gett en skarp rekommendation att alla vagnar på campingarna ska vara besiktigade.

- På en vagn som är avställd och inte flyttas kontrolleras sällan gasolsäkerheten vilket kan leda till faror, säger Håkan Gusteus.

De väljer att bo på campingen året om

Drygt 40 husvagnar och villavagnar trotsar den sumpiga marken på campingen. Vagnarna tillhör dem som inte flyttar hem till en lägenhet eller ett hus när vintern kommer.

Påskhelgen är tidig i år. Solens strålar är ännu för kalla för att locka fram det vårgröna. De stora gräsmattorna är för gyttjiga för att sommarsäsongscamparna ska kunna börja fara runt. Ändå är Johannisbergs camping i Västerås allt annat än tom.

Småbarnsmammor, åtta-till-fem-arbetare, pensionärer, par med utflugna ungar, en polis och en och annan arbetslös. Invånare skiljer sig inte mycket från vad man hittar i ett vanligt bostadsområde. Men här bor man i vanliga husvagnar, ombyggda bussar och byggbaracker och villavagnar. Här finns ingen likriktning eller standard, det enda gemensamma är att de flesta hemmen har hjul. Och det är ett måste. De har 24 timmar på sig, sedan måste deras bostad på egna hjul kunna rulla iväg. Det är en regel som campingen satt upp för att undvika att folk blir alltför bofasta.

Frank Treseng står utanför sin stora röda buss. Han är en av dem som har sitt hem på campingen.

- Det är bara att starta och köra iväg den, berättar Frank.

Bussen är av årgång 1967 och han renoverade den när han flyttade hit efter att ha skilt sig från dottern Zorines mamma. Alla platserna kostar 6800 kronor per halvår. Då ingår el på sommarhalvåret men tillkommer vintertid. Boytan får max uppgå till 30 kvadratmeter. Det kräver en hel del planering för att få ett fungerande boende på så liten yta.

Entrén till Franks hem går via främre bussdörren. Tunga arméfiltar skiljer före detta förarplatsen från vardagsrum och kök. Parkettgolvet är varmt där innanför, trots att bussdörren står öppen för jämnan. Innanför köket som är förberett för avlopp och vatten hittar vi Franks bredbandsuppkopplade dator, skrivare och musikutrustning. Ett kliv till och vi når en våningssäng med plats för två personer och garderobsutrymme. Längst bak i bussen har Frank sin egen säng med en teve i perfekt höjd vid fotändan.

-

Han kom för första gången i kontakt med människor som bodde på camping när han rymde till Frankfurt, tolv år gammal.

- Vilket kanonliv de hade! utbrister han och leendet går från öra till öra.

Frank har rest med tivoli, bott i kibbutz i Israel och kollektiv i Sverige. Och nu bussen på campingen.

- Här bor en sjuvävla blandning av människor!

Frank menar att det enda som egentligen förenar dem alla är att de söker en frihet som saknas i villa eller lägenhet.

Man flyttar inte hit om man inte vill delta i det sociala livet, anser Frank. Att alla inte tycker som Frank får jag så småningom erfara under min vistelse på campingen.

Det knackar på bussen och ett huvud sticker fram mellan arméfiltarna.

- Hallå där...läget då? Ove Skoog bor i en villavagn längre bort och på väg till affären kommer han förbi Frank en stund.

- Fråga gärna om jag ska ha något hemhandlat... säger Frank uppfordrande.

- Ska du ha något då, frågar Ove.

- Tja... kärlek och omtanke, det vore något... svarar Frank och garvar ikapp med Ove. Arméfiltarna åker ihop igen och Ove tar bilen till affären.

Frank har stora tankar och planer om boendet på campingen. Han skulle vilja se det mer som ett kollektiv med barnstugor, barnpassning och fritids. Han har kallat till möte med campingens ägare, Mats Nilsson, i nästa vecka för att diskutera framtiden. Det går rykten om omflyttningar av de åretruntboende och upprustning av campingen. Fyra stjärnor sägs Mats satsa på. En osäkerhet har spridit sig bland de permanentboende, vad kommer upprustningen att innebära för dem?

- Nu är det pissdåligt som satan här! Inget fungerar som det ska. Eltillförseln är en katastrof... För två veckor sedan var duscharna här borta strömförande!

Medan Frank pratar ställer han om klockorna i bussen. En timma närmare sommaren.

Inte långt från Franks buss fixar en polisongprydd man i femtioårsåldern med sin villavagn. Han vill inte ställa upp med namn men berättar lite om sitt boende. Han har bott här i sex år i vagnen som han byggt själv. Innan han flyttade hit bodde han i villa, men trivdes aldrig ordentligt. I vagnen bor även hans sambo.

- Det är en enorm frihet att bo så här, förklarar han. Vi är ute hela tiden! När vi sover är vi inomhus, men i princip bara då.

Vi strosar bort till "gräddhyllan", den delen av campingen som ligger på ett naturreservat. Där står Hans Forslund i vårsolen och pratar med sina grannar.

- Det blir möte nästa vecka, deklarerar Frank.

Han möts av ljumma reaktioner.

- Jag har bott här i tio år och det händer aldrig någonting... jag sköter mitt och skiter i andra, svarar grannen.

Diskussionen ebbar ut och man går in till sitt.

Bakom disk i receptionen står personalen och slänger lekfullt käft med dem som kommer in. Det handlas tidningar, mat och cigaretter. Någon muttrar om dyra priser. In kommer en ung tjej med vit stickad polotröja, lång blå kjol och en snusskvallrande liten bulle under läppen. Hon heter Marie-Helene Johansson och har bokat tvättid. Tvättstugenyckeln fås i receptionen.

- Om inte torktummlaren fungerar ordentligt kan du låna torkskåp här, säger personalen och ber henne hälsa till Bosse när hon efter lite småsnack ger sig iväg.

Marie-Helene puttrar de drygt trehundra metrarna på en moppe bort till sin och Bosses husvagn. Vi får hoppa på grästuvor över en spontanbildad sjö utanför förtältet. I husvagnen bor även tvååriga dottern Moa och en schäfertik. Marie-Helene gissar på att hon med sina 23 år är yngst av de permanentboende på campingen.

Hon travar metodiskt smutstvädden som ligger utspridd i förtältet upp på en barnvagn. Moa kikar på oss från husvagnen.

- Hon kissar ner sig nästan varje natt nu, så det blir mycket tvätt... Marie-Helene pustar lite och stryker undan en tott av det rödfärgade håret från ansiktet. Från Skellefteå till Bosse i husvagnen gick flyttlasset i fjol. Snart går det vidare till en tvåa mitt i stan.

- Om jag inte hade haft barn hade det fungerat bättre att bo så här. Men hon måste komma i första hand.

Marie-Helene sträcker på ryggen och tittar sig runt i det nu uppstädade förtältet. Fattar tag i barnvagnen och så bär det av till tvättstugan.

Marie-Helene uppskattar inte det sociala livet på campingen. Alla säger hej till varandra och är jättetrevliga men hon umgås inte med andra än dem hon känner. Tar inte kontakt med nyinflyttade eller så.

- Privatlivet blir lidande här. Folk har ingen respekt, de knackar på när som helst. Man får dra ner persiennerna för att få lite lugn och ro.

När hon berättar för människor hon träffar i vardagen att hon bor på camping möts hon av förvåning. Framförallt för att hon har barn.

- En del tycker att jag är dum i huvudet... och då får jag bekräftat för mig att det inte är bra att bo här...

Bolibompa är slut, tvätten sköter sig själv för en stund och det är dags för Moa att bli nattad.

Folk sitter utanför sina vagnar och bara är, njutandes av kvällssolen. Det är långhelg och finns ingen anledning att göra några extra knop. När mörkret faller över campingen blir det tyst och stilla som i graven. De flesta har släckt sina ytterlampor, vilket enligt Frank betyder att de vill ha lugn och ro. Är de tända är det fritt fram.

Annandag påsk. Solen är uppe tidigt och många på campingen likaså. Ove får knuffa sig fram till dörren när jag ringer på hos honom. Blandrasen Balder är i slyngelåldern och svarar på allt som husse säger med ett "Varför då?". På hundars vis. Han ska förstås hälsa på mig trots att husse sagt åt honom att ligga på sin plats i köket.

- Han fjärtar illa och är stökig, världens bästa sambo, skrattar Ove.

Ove har byggt vagnen själv vilket är vanligt här här. Med en byggbarack som grund kan man bygga sitt hem nästan som man vill. Oves vagn är röd med svarta knutar, ett burspråk på ena kortsidan och snedtak. De 21 kvadratmetrarna är omsorgsfullt planerade. Ovanför en enorm platt storbildsteve har Ove sitt sovloft. Det splitt nya köket är som hämtat från en interiörbutik och är förberett för att vatten och avlopp ska dras in.

Sambo med Balder och särbo med sin tjej och två söner. De kommer ofta ut och bor hos honom.

- 70 i väggen, 120 i golvet och 170 i taket. Det är vad jag kallar isolering! berättar Ove med stolthet i rösten.

Han tycker att det är viktigt att han äger sitt hem.

- Man känner folk som bor i stora fina villor. Och så frågar man 'Haru köpt kåken?' och de svarar att det har de. Men genom att ta lån. Då äger banken huset, inte de själva!

Ove bor hellre mindre och billigare och äger sitt boende än bor stort och får dras med banklån.

- Jag lägger hellre pengarna på leksaker. När jag har min jänkare och min HD här utanför, då trivs jag...

Att villavagnen ska ha alla de bekvämligheter som ett vanligt hus eller lägenhet har är en självklarhet för Ove. Dusch, toalett, kök, rinnande vatten och el är ett måste. Han önskar att de boende på campingen kunde få lite mer status.

- Vi ska inte behandlas som om vi är mindre värda bara för att vi bor här! Om det finns planer på förändringar här, varför får vi inte reda på dem då? Varför finns det inga klara regler?

En del tycker att Ove gör sig en otjänst. De säger till honom att sluta tjata om regler och göra vad han vill istället. Om inte situationen på campingen blir bättre planerar Ove att flytta. Han vill köpa en tomt att ställa vagnen han har och tre till på. Det sociala livet på campingen är inget han skulle sakna.

- Nej för tusan... jag kan bo ensam ute i bushen, det bekommer mig inte. Här är ett jävla springande. Jag skulle bli tokig om folk knackade på hos mig för jämnan! säger han.

Ove är inte folkbokförd på campingen. Han vill inte ha sin post hit, den går istället hem till hans mamma. Posten till alla på campingen läggs i en och samma låda och han vill inte att någon ska rota i hans privata post. Han har inte bosatt sig här i första hand för att komma närmare andra människor.

- Folk festar rätt hårt här ibland. Jag tar gärna en öl men sedan är det bra...

Omgivningens reaktioner på att han bor på en camping bryr han sig inte ett dugg om. När de hälsar på och ser hur han bor och att det inte är samhällets bottenskikt han har som grannar kastas fördomarna omkull.

- Säkert kan du hitta en del utslagna människor här, precis som i ett vanligt bostadsområde. För ett par få människor kanske det här är sista anhalten, säger han. Och tillägger bestämt: Men inte för mig!

Onsdagseftermiddag efter påsk. Solen börjar så sakteliga sänka sig men än är det varmt och gott ute. Mötet som Frank utlyst ska äga rum på grannanläggningen, Lövuddens hotell och konferens. Det ägs också av Mats Nilsson. Kring ett bord i hörnet av en osig matsal sitter ett tiotal personer tillsammans med Mats.

Samtalet drivs framåt av att de boende frågar och Mats svarar. Han kommer inte med någon information utan att den föranletts av en fråga. Det är av vårsolen lätt rödbrända kvinnor och män som har samlats här idag. De smuttar på kaffe ur muggar och korslagda ben och armar vill ha svar.

Ove är den som pratar mest. Han har frågor kring sin vagn, sin trappa, elförsörjningen, framtiden.

Frank och Hans sitter tysta i bakgrunden.

- När får vi veta vad som ska hända? undrar en kvinna.

Mumlande håller flera med.

- Jag har begärt detaljplan av kommunen men de drar på den hela tiden. Jag kommer inte att sätta igång något denna sommar. Jag vet ingenting idag. Jag kan ju inte lägga ner hundratusentals kronor på markarbete om jag inte vet nåt. Mats svarar fort och andas knappt mellan stavelserna. Det lämnas liksom inte utrymme för dialog.

Det frågas om rutiner kring bommarna som ska låsas nattetid, om det ska kosta att duscha i de gemensamma duscharna. Man diskuterar möjligheten att bilda en styrelse eller ett råd som ska föra dialog med Mats och kommunen samt ta upp interna klagomål.

De flesta frågor besvaras av Mats på ungefär samma vis.

- Det kan jag inte svara på.

- Jag kommer inte ihåg det exakt.

- Jag har inte detaljerna framför mig nu.

Mötet ebbar ut. Folk börjar skrapa med stolarna och Mats lägger i ordning sina papper.

- Det viktigaste är att det är lugn och ro på campingen, säger Mats och försvinner iväg från möteslokalen.

Ute på verandan till byggnaden samlas ett par av mötesdeltagarna för att diskutera.

- Vill du inte veta, så fråga inte... säger Franks polisongprydda granne till Ove.

De diskuterar fram och tillbaka och oroliga Ove får råd från alla håll. Styrelsen kommer på tals igen. En sådan måste de ordna. Solen rör sig obarmhärtigt mot andra delar av jordklotet.

- Nä... det är bra gubbar, nu måste jag dra mig hemåt... säger Ove och altanansamlingen splittras.

Två dagar efter mötet beslutar fastighetsnämnden att säga upp avtalet med Mats Nilsson. Kommunen ska själva ta över driften av campingen. Huruvida det kommer tillåtas permanentboende eller inte efter årsskiftet är oklart.

Dubbelliv och dolda tillgångar bakom fasaden

-Hund och jag ska kunna lyfta på benet på baksidan utan att bli generade, säger Hans Forslund.

Han närmar sig de sextio men när han pratar och levererar små finurligheter känns han ibland som en ung buspojke. Som barn fick han aldrig slå i dörrarna men det tar han igen nu. Det tjongar i väggarna när han belåtet drämmer igen efter sig.

Med lilla ljusbruna terriern Ricky bor Hans i en villavagn på det som skämtsamt kallas gräddhyllan av Johannisbergs camping i Västerås. Den klädsamt gröna vagnen smälter redan nu in i omgivningen trots att våren inte ens börjat fylla träden med klorofyll. Man får titta till en gång extra för att upptäcka vagnen bland granarna. Flera små dekorativa fågelholkar skjuter ut från fasaden. De har samma gröna färg som vagnen och upptäcks inte heller vid första ögonkastet. Den konstfulla utformningen av den lilla trädgården skvallrar om Hans stenläggarkonst. En liten damm vars vattenström styrs med fjärrkontroll, små buskar och vackra stenbeläggningar.

Sedan några år tillbaka är han pensionerad, men det betyder inte att han ligger på latsidan. Flytten till campingen är förmodligen inte det sista påhittet om man får tro Hans själv.

Beskrivningen av uppbrottet från den stora villan ute på landet i Enköping låter nästan klichéartat.

- Jag satt där med fem fjärrkontroller jag inte förstod och ett helt hus med prylar som jag aldrig skulle orka flytta med mig någonstans.

Han fick nog. Skulle hans tillhörigheter bestämma över honom? Efter 30 år i villa var det dags för något annat.

Han sålde eller gav bort det mesta han hade. Vagnen köpte han färdig med alla bekvämligheter: kök med rinnande vatten, avlopp, dusch och toalett.

En för mig som blomanalfabet oidentifierbar men underbar blomlukt hälsar mig välkommen när jag kliver in i Hans och Rickys villavagn. Den smyger sig mjukt in i mina kläder och mitt hår. Vagnen är inredd med stor omsorg och det känns som att befinna sig i en stor villa, fast i miniformat. Minimalistiskt funktionellt. Toppmodernt kök, matplats, toalett och längst bort i vagnen ett sovrum. Mellan köket och

sovrummet står en fåtölj som tillsammans med teven och vad som liknar en öppen brasa utgör ett litet men ändå otroligt komplett vardagsrum.

- Visst är det misär vi lever i här? frågar han mig spjuveraktigt och ler snett ner mot bordet när vi tar en kopp kaffe.

Han gör så då och då när han levererar lurigheter. Läger huvudet på sned och vänder blicken nedåt. Han är medellång, smal och har tunt silvrigt hår på huvudet. Trött på frisören drog han över huvudet med hundtrimmern för ett par veckor sedan. Grannen i bussen bredvid kallar honom för Skallepär. Det bjuder han på. Han går sina egna vägar och gör stora och små val som inte faller alla på läppen. Körkort bestämde han sig tidigt för att inte ta eftersom alla tjatade så om det. Utanför villavagnen står i stället en mörkröd liten dieseldriven minibil parkerad. Den klassas som EU-moppe och det behövs inget körkort för att köra den. Legitimation har han inte heller haft på många år. Det går bra ändå.

Han föddes på fyrtiotalet av en ensamstående mamma som inte hade möjlighet att ta hand om honom. Det blev tidigt barnhem.

- Jag har hört mycket skitprat om barnhemmen, men jag tyckte inte att det var några problem. Jag mådde bra där.

Värre blev det när han började fara runt i olika fosterhem runt om i landet.

- Man fick slita som en drängarnas dräng och det var aldrig tal om att man skulle få stanna, att man var en del av familjen.

Upp fem varje morgon och hårt arbete var det som gällde. I en gammal Opel och med hjälp av en schäferhund drev han tjurar åt bonden Stanley Granström i Karlskoga. Det var han som lärde Hans att spela elbas. Husbonden var nämligen med i dansbandet Sten & Stanley i sex år.

Det blev en hel del runtflyttande i olika familjer. Att aldrig känna tryggheten och delaktigheten i någon familj var förstås jobbigt.

- Jag har en förmåga att lägga det bakom mig och så får det vara bra så. Det som gör ont i mig är att ungar far lika illa idag, säger han.

Sociala orättvisor tänder honom som dynamit. Så fort han slår upp en tidning blir han arg över något.

- Det finns så mycket dumheter i samhället, och stridslusten att bekämpa dem kommer aldrig att gå ur mig!

Om du spatserar i områdena kring Västerås stadshus sätter du fötterna på ett av Hans första stensättarjobb. Han kom in som yngst i det gamla stensättargänget på sjuttioalet och arbetade för sex kronor i timmen. Han kan peka ut en kvadratmeter med gatsten och berätta precis vad som hände den dagen då just de stenarna kom på plats. Tidigt blev han stensättarbas. Rika människor från både Sverige och utlandet anlidade honom för att få sina trädgårdar i topptrim. Projekteringen och anläggningen av trädgårdar och golfbanor ledde honom så småningom in på arbete för fritidsnämnden och senare handikappomsorgen. Han satt i handikappsråd och blev så småningom länsordförande för Riksförbundet för social och mental hälsa (RSMH). Drev projekt, startade gruppboheter och blev intervjuad av elever från socialhögskolan.

Inte många anade hans dubbelliv.

- Jag har varit sjuk i ett helt liv men det är få som vet om det, säger han.

Han har arbetat och alltid rott i land sina projekt i tid. Men tidvis kunde han försvinna ett par dagar. Det var inte ovanligt att han då tillbringade nätterna på psyket. Ångesten har funnits där från och till sedan tonåren. I många år höll han tyst och led, men inte nu längre. Idag kräver han att få den hjälp han har rätt till. Vilket kan ställa till med tankevrpor för omgivningen. Är man så stark att man orkar kämpa för att få hjälp, behöver man verkligen hjälp då?

Starka herr Forslund full med talang och kapacitet och så Lilla Hans, den dumme patienten. Det är på så vitt skilda sätt han upplever att människor ser på honom. Å ena sidan är han smart, driftig och arbetar för de psykiskt funktionshindrades rättigheter och sitter i kommunstyrelsemöten med högt uppsatta politiker. Å andra sidan är han en besvärlig ångestfylld patient som stundtals behöver hjälp med de mest elementära sysslorna.

För att få lite struktur när ångesten tränger på behöver Hans ibland hjälp med vardagsbestyr. Efter många år i Enköping återvände han till Västerås. Nyinflyttad ringde han kommunen och förklarade vad han i enlighet med LSS, Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, ville ha hjälp med. När han uppgav sin adress på camping, möttes han av tvekan och ovilja.

- Det började gnällas över hur de skulle hitta hit, att det inte fanns resurser. Då uppgav jag en annan adress till ett hus i ett villaområde ett par hundra meter härifrån och frågade om det skulle bli lättare så. Det skulle det.

Att samhället har fördomar mot boendeformen är det ingen tvekan om. Och Hans är ju som han är och kan inte låta bli att spela på vanföreställningarna. Kommunen får vackert skicka hemhjälpen till campingen. När de kommer dit frågar han dem ibland om var de tror att han bor. Oftast pekar de ut den skräpigaste tomten och blir förvånade över hur prydligt och trevligt Hans har det. De blir så hänfödda när de kommer in i vagnen att de glömmer av varför de är där.

Över en kopp kaffe fastnar de ofta i långa diskussioner om psykvårdens baksidor. Att då byta från starka Herr Forslund till Lilla Hans som behöver hjälp är svårt. Att även den starkaste kan vara svag är knivigt att förstå för många. Liksom det är svårt att förstå att man väljer bort en stor villa i ett fint villaområde mot att bo i en ombyggd arbetsbarack på en camping. Frågan ligger på de flestas tungor: varför?

Hans pratar om de nödvändiga livsboksluten. Det här är ett av dem. Att bo här, att snäva in världen lite, tänka till. Lägga krutet på rätt grejer. En stor krävande trädgård är inte rätt just nu. Det handlar inte om att fly samhället men ibland är den stora världen så tröttsam. Ibland, med betoning på ibland, är det skönt att dra sig undan all djävulskap. Samtidigt är det allt annat än en flykt han gjort hit. Det är en stor utmaning att bo här.

Att vara osocial mitt i ett sällskapsinferno går inte. Att tvingas umgås på tu man hand är nyttigt. På campingen är alltid något på gång. Någon behöver hjälp med sin deklARATION, en annan vill bjuda på en bit mat.

- Jag tänker inte kapitulera och stänga in mig och utesluta omvärlden, säger han.

Vad inte många vet om är att Hans faktiskt äger det där huset ett par hundra meter bort vars adress han uppgav till kommunen. Huset är ett arv men han vill inte bo där och har aldrig velat. Det står tomt och ökar tickande i värde.

Åretruntboende riskerar avhysas från Johannisberg

Nu kan det vara slut på åretruntboendet på Johannisbergs camping. Västerås kommun har sagt upp avtalet med campingägaren och tar själv över driften efter årsskiftet. I dagsläget vet ingen om campingen kommer att förbli vinteröppen.

Fyrtioalet husvagnar och villavagnar samt en och annan ombyggd buss.

Uppskattningsvis 60 personer bor här permanent året runt. Det är så det ser ut idag på Johannisbergs camping. Hur det blir i framtiden för dem som bor här permanent är osäkert. Fastighetsnämnden i Västerås har sagt upp avtalet med nuvarande campingägare Mats Nilsson. Efter årsskiftet tar de över driften. En detaljplan över området har tagits fram, vilket inte funnits tidigare.

- Det har varit lite vilda västern på campingen när det gäller boendet. Den nya detaljplanen tillåter max 30 åretruntvagnar, säger Ulf Edvardsson, enhetschef på fastighetskontoret.

Att planen medger åretruntboende betyder inte med automatik att det kommer tillåtas på campingen i fortsättningen.

- Det är en imagefråga om vi kommer att hålla campingen vinteröppen, säger Ulf Edvardsson.

Oacceptabel standardsänkning

- I dagsläget tycker turister att campingen är konstig och dålig, säger Ulf Edvardsson. Campingen ska vara attraktiv för turister och kommunen vill "stävja liken": gamla, farliga obesiktigade vagnar, bussar, bilar med mera som folk bor i. En upprustning ska ge möjlighet att få campingen klassad som fyrstjärning av Sveriges Camping- & Stugföretagares Riksorganisation (SCR).

Uppsägningen av Mats Nilsson var nödvändig, menar Ulf Edvardsson:

- Det går inte att acceptera att standarden sjunker så som den gjort de senaste åren. Det blir dessutom ett egendomligt förhållande om vi ska satsa pengar på något som Mats äger.

Enligt Ulf Edvardsson vill inte Mats Nilsson göra de nödvändiga upprustningarna utan att köpa campingen först, vilket kommunen inte kan gå med på.

Vill fortsätta driva anläggningen

Mats Nilsson ställer sig frågande till uppsägningen. Han har väntat på den detaljplan från kommunen en längre tid. Han beskriver det som att den kom som en blixtnedslag från en klar himmel. Han tänker inte acceptera uppsägningen utan har kopplat in en jurist.

- Antingen så får de ersätta mig för de investeringar jag gjort i rörelsen eller så får vi komma fram till ett vettigt avtal sinsemellan där jag fortsätter driva anläggningen. Jag har pengarna klara för upprustningarna, säger Mats Nilsson.

Enligt Ulf Edvardsson är uppsägningen ett oåterkalleligt politiskt beslut som inte kommer att ändras. Fastighetsnämnden var enig över alla partier om uppsägningen.

Har inga rättigheter

De permanentboende har inte mycket att säga till om. Deras avtal med campingvärderna löper på att halvår i taget.

- Boendet kan jämföras med ett hotellboende. Man kan i stort sett säga till dem att åka på stört, säger Ulf Edvardsson.

Representanter från kommunen ska inom ett par veckor ha möte med SCR för att ta fram riktlinjer för campingens framtid. När det gäller information till de permanentboende på campingen säger Ulf Edvardsson att det åligger Mats Nilsson att sköta den biten.

- Visst vore det klädsamt för oss att informera men vi väntar tills vi vet mer, säger han. Mats Nilsson hänvisar till tidningen VLT:

- Det har stått i lokaltidningen om uppsägningen, och den når alla, säger han.

Arbetsrapport

Intresset för ämnet dök upp i höstas då jag campade en helg på Johannisbergs Camping i Västerås. Där såg jag att det var många som bosatt sig permanent och jag blev nyfiken på varför man väljer att bo så, vilka som väljer det och hur det fungerar. Där ligger grogrunden till mitt c-projekt. Först hade jag tänkt undersöka flera slags boendeformer men det blev att jag riktade in mig just på boende på camping. Jag tror att projektet hade blivit för brett och grunt annars. Därför koncentrerade jag mig på campingen i Västerås och hade den som utgångspunkt i mitt arbete.

Syfte

Syftet med projektet var att få ta del av de funderingar kring sitt boende som de som bor på campingen har. Publicering skulle kunna bli i till exempel VLT, Västerås Tidning eller liknande. Om man plockar ut endast reportagedelen kan den passa i någon featurebilaga som Leva & Bo (Expressen), magasinet Vår Bostad eller liknande.

Research

Researchen bestod i att leta reda på vad som tidigare har skrivits i ämnet. Det har skrivits en del reportage om människor som valt att bosätta sig på camping men jag upplevde att de ofta var korta och inte så ingående eller problematiserande. En viktig del av researchen var att ringa runt till olika instanser för att höra vad som fanns för regleringar gällande boendeformen.

Vinkling, form och gestaltning

När jag började prata med människorna på campingen insåg jag snabbt att det finns inte så mycket gemensamt att säga om dem. De var inte ett kollektiv av människor med likartade åsikter eller tankar. Därför blev min vinkel på reportaget att de som bor där är precis lika olika som du och jag är i förhållande till våra grannar. Men samtidigt finns det vissa saker som förenar dem, som missnöjet med ägarens sätt att sköta stället. Därför ville jag vara med på mötet de hade kallat till.

I fastighetsnämndens protokoll hittade jag efter lite sökande att arrendatorn skulle sägas upp! Det blev jag förstås väldigt intresserad av och ringde runt och pratade med ansvariga och fick material till min nyhetsartikel. Det intressanta var att ingen tidningsredaktion tog upp det förrän efter någon dryg vecka (VLT). Så där var jag först! Nu är ju dock nyheten att det ska sägas upp gammal men vinklingen i VLT låg på att nu kommer campingen att bli bättre. Det stod inget om vad det kommer att innebära för de åretruntboende. Efter en diskussion med handledaren som påpekade att det var

ovanligt att man hittar en riktig nyhet på det här sättet så har jag även skrivit en kompletterande faktaartikel. Att uppsägningen kom mitt i alltihop var inte något jag hade räknat med. I efterhand skulle samtalen med de boende kanske cirkulera lite mer om det. Men samtidigt är inget klart ännu så för de oroliga, till exempel Ove Skoog, gör det ingen större förändring. Man vet fortfarande inte något om framtiden och ingen information har kommit.

Personporträttet hade jag för ögat redan en person för när jag åkte till Västerås första gången. Med tiden ändrade jag mig dock då jag efter ett par olika möten träffade på en man som jag upplevde hade massor att berätta. Vinkeln på hans berättelse blev hur otroligt olika han blivit behandlad i sitt dubbelliv. Boendet på campingen blev inte det centrala i berättelsen men ligger ändå hela tiden i bakgrunden.

Reportaget skrev utifrån vad en nyfiken besökare skulle vilja veta. Det är upplagt utifrån att jag strosar runt på campingen och tittar in hos folk för att se hur de bor. Jag har velat att de som bor där ska få ge sin egen bild av varför de väljer att bo som de gör. Jag var bland annat intresserad utav hur de blev bemötta av omgivningen när det gäller boendeformen.

Etiska problem

När det gäller etiska problem dök det bland annat upp ett när jag var med på mötet. De diskuterade en man som bodde på campingen som dragit kniv och hotat några boende samt varit mycket stökig. De diskuterade på mötet hur de skulle göra för att få bort honom från campingen utan att det uppstod bråk med mera. Jag valde att inte skriva alls om det då jag kände att det kunde ge otrevliga konsekvenser för de boende och faktiskt inte var viktigt för min berättelse.

Personporträttet bjöd på andra problem. Hans och jag träffades en kväll på campingen och drack vin, då kom en hel del intressanta saker fram. Eftersom det kändes etiskt oförsvarbart att ta med detaljer som kommit fram endast under alkoholens påverkan tog jag upp allt som sades i ett nyktrare samtal någon dag senare.

Citatkontroll

Citatkontrollen gick till så att jag besökte campingen och lät alla som uttalat sig läsa och kommentera. De myndigheter, organisationer och övriga jag haft kontakt med fick läsa och godkänna via email. En person som flyttat ifrån campingen fick ett utskrivet

exemplar skickat med vanlig post till sig och sedan kommenterat över telefon. Jag har endast fått små korrigeringar från de berörda.

Källförteckning:

- ett antal besök på campingen där jag intervjuat och umgått med folk (framgår av artiklarna)
  - deltog på ett möte mellan de boende och arrendatorn
  - protokoll och kallelser i Västerås Kommuns diarier
  - telefonkontakt med:
    - o Fastighetsnämnden, Teknik- och idrottsnämnden, informationschefen, Miljö och Hälsoskydd och stadsbyggnadskontoret i Västerås kommun.
    - o Mats Nilsson, campingägare
    - o Kultur & Fritid i Växjö kommun
    - o SCR, Johannisbergs campings receptionspersonal, Fastighetstaxeringen i Enköping, Folkbokföringen, Boverket, SCB
- Ett antal olika campingar, bland annat Ängsö, Gustavsvik, Lomma, Öjaby, Evedals och Kalmarsunds camping.